

# Fuck af, eller jeg skyder!

Hvem har ret til at fortælle den hvide mands historie? Instruktøren Tue Biering og et hold sydafrikanske aktører laver afrikansk western, der får hele diskussionen om repræsentation til effektivt at kortslutte.



MONNA DITHMER

**Republique/Revolver, Fix&Foxy, Dark Noon.** Iscen.: Tue Biering. Kor. og medinstruktør: Nhlanhla Mahlangu. Scen.: Johan Kølkjær. Til 1.6.



Hvorfor ikke lade en gruppe sorte skuespillere fortælle den hvide mands koloniseringshistorie? Ja, det kan man finde mange gode grunde til *ikke* at gøre i den aktuelle krænkelingsdebat om det problematiske i at repræsentere folk fra andre kulturer og med anden hudfarve. Men nu har instruktøren Tue Biering altid været god til at gå til grænsen for at teste, hvordan vi her i en dansk afkrog af de vestlige magters game of thrones tænker om tingene. Så i 'Dark Noon' vender han op og ned på det hele og lader i samarbejde med koreografen Nhlanhla Mahlangu syv sydafrikanske skuespillere fortælle et stykke hvid immigrationshistorie: europæernes erobring af det vilde vesten, fortalt med hele westergenrens heroisering af den hvide mand. Fuck af, eller jeg skyder!

Så snart to cowboys til start stiller an til duel på scenens udstrakte flade af støvet rød jord, er det klart, at der er krudt nok til at antænde en større præriebrand. For ikke alene er de bevæbnet med guns og blonde parykker, de *white-facer* sig også og klasker demonstrativt hvidt pudder i fjæset. Tænk bare på den mediestorm, Christian Lollikes og Madame Nielsens 'Black N.../White Madonna' sidste år forårsagede med især deres blackfacing.

Nu rangerer whitefacing (der oprindeligt blev brugt i det 19. årh. for at gøre grin med hvid kultur) ikke helt så højt oppe på den racistiske skala. Men spørgsmålet her er mest af alt: Hvem bliver udleveret eller misrepræsenteret af disse white faces? Ret komisk tumler de rundt og plaffer hinanden ned for egen vindings skyld, tilraner sig jord, stjæler og slås - for så gradvis at blive mere brutale, voldtage, lynche og likvidere.

For os tilskuere, der sidder med vores blegansigter hele vejen rundt om det vil-



**SPEJL.** Den stolte vestlige civilisationsfortælling vendes på vrangen i afrikansk western. Foto: Søren Meisner

de vesten, er det ikke til at blive krænket over at se westernfortællingens repressive nybyggerheroisering blive skudt sønder og sammen. Svært at være stolt over europæernes immigrationshistorie, ikke mindst sådan som indianerne her, uden at forstå et pløk af det hele, bliver pløkket ned.

Som indianerne står der og glaner med deres høvdingefjerprydelser, bliver de jo også racistisk misrepræsenteret, ligesom de lynkinesere, der lynsnart smækker et Kung Fu kitchen op side om side med både saloon, kirke, horehus og *coke store*, som white face-nybyggerne effektivt får bygget op på vontriersk 'Dogville'-vis. Frem for alt virker det i stigende grad tvetydigt og ubehageligt konfronterende med de sydafrikanske aktører i rollen som hvide koloniherrgangstere og samtidig også sorte slaver. Det er det, der synes at være meningen med 'Dark Noon' som kolonialistisk *re-enactment*: at stille det hele på spidsen i ét stort repræsentationsmiskmask. Det tvinger én til at tænke sig om. Velgørende og tiltrængt i et diskussion, der har det med at blive for skinger og sort-hvid.

### Flimrende spejlkabinet

Er det i virkeligheden de sorte aktører, der bliver 'misbrugt' til at fortælle den hvide mands historie, selv omt de selv aktivt har valgt det, og der ligger en *empowerment* i at kunne gestalte magtthernernes historie? De syv skuespillere er i

## FAKTA

### CPH STAGE

**Landets største scenekunsthøjdepunkt for professionelt voksenteater. Over 10 dage kan man se højdepunkter fra og spændvidden af dansk teater netop nu. 'Dark Noon' er et særligt udvalgt highlight på festivalen.**

**CPH Stage er en mulighed for at se de forestillinger, man ikke nåede i denne sæson. Derudover er der readings, debatter, seminarer, fester mm.**

**Festivalen finder sted 23. maj-1. juni i København og Frederiksberg.**  
[www.cphstage.dk](http://www.cphstage.dk)

hvert fald utrolig gode til at mime - bag de hvidstrimede facader - hvordan de sorte og deres slavegjorte forfædre altid har excelleret i at slide for de hvide og ikke mindst underholde dem. Se bare, hvordan de her drøner rundt med karakteristisk ekspressiv fysik og sanseemende dynamik, de kan både synge som en rockstar, danse som en abe og få en hel by tømret sammen. Som endnu et lag i forestillingens repressionsfortæl-

ling trænger det sig mere og mere på, om denne afrikanske western ikke nok så meget handler om et stykke sydafrikansk kolonihistorie.

På den led bliver forestillingen et udfordrende, forvrængende spejlkabinet, hvor det er svært at vide, hvad man egentlig spejler sig i og genkender sig selv i. Helt konkret bliver de bænke, vi sidder på, undervejs fjernet under os for at blive inddraget i nybyggernes civiliserende byggeri, der samtidig rejser sig og spærre for vores privilegerede udsyn. Mens en white face kan svinge med den hvide slavepisk, bliver tilskuerne inviteret til at komme op på scenen og danse linedance og i det hele taget hoppe og gå i knæ - for så at blive slavesolgt til højstbydende.

Når vi til sidst hentes ind for at sidde midt i hele det koloniale byggerod og raciale miskmask, føles det netop, som om hele ens ubehjælpssomme forsøg på at finde et ståsted midt i repræsentationsdebat og repressionshistorie bliver effektivt kortsluttet. På storskærmen i scenens baggrund fortæller skuespillerne om deres barndoms oplevelse af at se den hvide mands western midt i en syd-afrikansk kolonihistorisk kontekst. Som tilskuer er man trængt op i et hjørne. Hvad kan man gøre for at slippe ud af rollen som krænker og invasiv skurk - ud over at fløjte temaet fra 'Den gode, den onde og den grusomme'?

monna.dithmer@pol.dk

# 3

## forestillinger Monna Dithmer anbefaler på CPH Stage

### 1 Skjult nummer – Special edition

Interaktivt intimteater og roadtrip i ét hug! Det indbragte Cantabile 2 Reumert-prisen for bedste performance i 2018. Publikum sendes af sted i amerikanerbiler til ukendte steder i byen – og til udsatte egne af sig selv.  
Carlsberg Museum (mødested), Cantabile 2, 26.-29. maj

### 2 De fulde

Sådan har du ikke set de kongelige skuespillere før: skidefulde, snublende og snøvlende i to stive timer! Insisterende går de løs på de ting, man kun kan tale om i rusens grænseland: kærlighed og sandhed samt et af de sidste tabuer: Er Gud i os alle?  
Skuespilhuset, 23.-31. maj

### 3 Opvisning i lavt selvværd

Er dine skamlæber for lange? Drysset det med skæl? Det er skamløst underholdende, når fire ukuelige skuespillere nøgent og nådesløst demonstrerer egne fejl og mangler. Selvværdet er i bund, vi laver et show ud af det!  
Gasværksvej Skole, Sheer Extreme, 31. maj-1. juni

# 3

## forestillinger Alexander Vesterlund anbefaler på CPH Stage

### 1 Hvis dette er et menneske

Jens Albinus' stykke om Primo Levi, der overlevede Auschwitz og siden viede sit liv til at fortælle om det, er monologkunst på højt niveau. Man kan stille spørgsmålstejn ved, om en skuespiller på en dansk scene i Købbyen i København kan give sådan en historie stemme og krop på en troværdig måde, men ikke ved, at Jens Albinus er manden til at give det et skud. Om det lykkes, kan jeg kun anbefale, at man går ind og tager stilling til.  
Spiller 23.-24. maj kl. 20 og 25. maj kl. 17. Husets Teater

### 2 Hvem er bange for Virginia Woolf?

En klassiker er en klassiker, og Edward Albees 'Hvem er bange for Virginia Woolf?' er en af de mange, man i øjeblikket kan opleve på en dansk teaterscene. Og selv om der er noget underligt antikveret over Albees USA, løftes stykket ikke mindst af eminente skuespilpræstationer og en flot scenografi. Ellers ligger det hele i replikken, og den er som altid sønderrivende spydig og skarp.  
Spiller 23. maj kl. 19.30. Det Kongelige Teater, Skuespilhuset

### 3 Krigen har ikke et kvindeligt ansigt

CPH Stage giver også muligheden for at fange et par udenlandske gæstespil, man ellers aldrig ville støde på. Den brasilianske instruktør Marcello Bosschar har iscenesat 'Krigen har ikke et kvindeligt ansigt', der er baseret på nobelprisvinderen Svetlana Aleksijevitjs roman af samme navn, der handler om de kvindelige sovjetiske soldater, der deltog i Anden Verdenskrig uden at få nogen særlig credit for det. Monologen er på engelsk.  
Spiller 27.-29. maj kl. 20 på Instituto Italiano Di Cultura, Hellerup

★★★★★★  
“ET FULDSTÆNDIG UOMGÆNGELIGT MESTERVÆRK”  
POV INTERNATIONAL

★★★★★ SOUNDVENUE    ♥♥♥♥♥ POLITIKEN    ★★★★★ CINEMAONLINE

★★★★★ “UFATTEGELIG SMUK OG HELSTØBT” JYLLANDS-POSTEN    ★★★★★ “EN OPLEVELSE FOR LIVET” FILMSELSKABET    ★★★★★ “SÅ FÆNGENDE” CITY LIGHTS

★★★★★ ORDET    ♥♥♥♥♥ FEMINA    ★★★★★ FILMNØRDENS HJØRNE

# Det vilde pæretre

EN FILM AF NURI BILGE CEYLAN ('VINTERSØVN')

SÉLECTION OFFICIELLE  
COMPÉTITION  
FESTIVAL DE CANNES

I BIOGRAFERNE NU

f / 41SHADOWS @ # 41SHADOWS 41SHADOWS

## At glemme... At huske

En intens og poetisk udforskning af menneskets erindringer

Bjarne Sandborg (DK)  
Melanie Thompson (UK)

28. – 30. maj på Teaterøen

Læs mere: [www.cphstage.dk](http://www.cphstage.dk)

teater refleksion

